

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marian Kocon

SSN Iwona Koper

w sprawie odwołań E. D., K. D. i P. D.

przeciwko Polskiemu Związkowi Łowieckiemu w W.

od uchwały Nr [...] Okręgowej Rady Łowieckiej w O.

z dnia 12

grudnia 2014 r. oraz poprzedzającej ją uchwały Zarządu Okręgowego Polskiego
Związku Łowieckiego w O. z dnia

28 sierpnia 2013 r.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 lutego 2017 r.,

zażalenia E. D., K. D. i P. D.

na postanowienie Sądu Okręgowego w O.

z dnia 2 sierpnia 2016 r., sygn. akt I Ca .../15,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowienie z dnia 2 sierpnia 2016 r. Sąd Okręgowy w O. odrzucił skargę kasacyjną [...] z powodu jej niedopuszczalności.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że wyrokiem z dnia 6 kwietnia 2016 r. wymieniony wyżej sąd oddalił odwołania [...] od uchwały Okręgowej Rady Łowieckiej w O. z dnia 12 grudnia 2014 r. i poprzedzającej ją uchwały Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w O. z dnia 28 sierpnia 2013 r. uchylającej w trybie nadzoru uchwałę Zarządu Koła Łowieckiego „K.” z dnia 23 lipca 2013 r. o przyjęciu E. D., K. D. i P. D. w poczet członków myśliwych wymienionego koła łowieckiego jako koła macierzystego. Skargę kasacyjną od przytoczonego wyroku wnieśli E. D., K. D. i P. D.

Powołując się na art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo Łowieckie (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 2168 ze zm. - dalej: „prawo łowieckie”) w związku z art. 398¹ § 1 k.p.c. in fine, Sąd Okręgowy uznał, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna. Przytoczony przepis prawa łowieckiego stanowi bowiem, że od orzeczenia sądu okręgowego, wydanego po rozpoznaniu odwołania w sprawach m.in. utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, kasacja nie przysługuje. Zdaniem Sądu przewidziane w art. 33 ust. 6 prawa łowieckiego wyłączenie dopuszczalności kasacji oznacza także wyłączenie dopuszczalności skargi kasacyjnej.

W zażaleniu pełnomocnik E.D., K. D. i P. D. zarzucił, że odrzucenie skargi kasacyjnej nastąpiło z naruszenie art. 386⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 33 ust. 6 prawa łowieckiego, art. 398¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 33 ust. 6 prawa łowieckiego i art. 33 ust. 6 prawa łowieckiego; zarzucił także - w razie uznania, że sąd okręgowy rozpoznający odwołanie działa jako sąd pierwszej instancji - naruszenie art. 367 i art. 130 § 1 k.p.c. W konkluzji zażalenia wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dla oceny zasadności zażalenia rozstrzygające znaczenie ma kwestia wykładni art. 36 ust. 6 prawa łowieckiego. Była ona przedmiotem - po wydaniu

zaskarżonego postanowienia - dwóch uchwał Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2016 r. III CZP 45/16 i III CZP 46/16 (Biul. SN 2016/9/10). Sąd Najwyższy orzekł, że odwołanie w sprawie utraty członkostwa w kole łowieckim oraz nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowickim sąd okręgowy rozpoznaje jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o apelacji.

W przytoczonych uchwałach Sąd Najwyższy wyjaśnił, że użycie w art. 33 ust. 6 prawa łowieckiego formuły "odwołanie", przy jednoczesnym przełamaniu wynikającej z art. 16 k.p.c. zasady domniemania właściwości rzeczowej sądów rejonowych i ustanowieniu właściwości rzeczowej sądu okręgowego, oznacza wprowadzenie w sprawach z zakresu prawa łowieckiego swoistego środka zaskarżenia, obwarowanego terminem, przysługującego od decyzji organów korporacyjnych, inicjującego postępowanie sądowe. Wyraźne wyłączenie skargi kasacyjnej od orzeczenia sądu okręgowego oznacza w sposób niewątpliwy, że sąd ten działa jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o apelacji (art. 367 i nast. w związku z art. 398¹ § 1 k.p.c.).

Podkreślił, że użycie terminu "kasacja" - zamiast bardziej precyzyjnego "skarga kasacyjna" (tytuł działu VA, tytułu VI, księgi pierwszej kodeksu postępowania cywilnego) - nie może mieć przesądzającego znaczenia. "Kasacja" jako określenie środka zaskarżenia mającego bogaty rodowód historyczny jest pojęciem ogólnym, ustrojowym i doktrynalnym, używanym w tym brzmieniu także w aktach normatywnych. Ustawodawca posługuje się w nim najczęściej w celach utylitarnych, unikając szczegółowych rozróżnień.

Dla wykładni art. 33 ust. 6 Pr. łow. nie ma również istotnego znaczenia użycie określenia "odwołanie", oczywiście poza tym, że prawodawca zmierzał do ustanowienia szczególnego środka prawnego, odbiegającego od systemu środków odwoławczych (zaskarżenia) przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego. Ustawodawca niejednokrotnie posługuje się taką metodą, przydając - często bez głębszej refleksji - taką samą nazwę różnym co do istoty środkom prawnym (scil. środkom zaskarżenia). Dotyczy to nie tylko odwołania (por. np. art. 160 § 1, art. 226, 477⁹ § 1, art. 479²⁸ pkt 1 albo art. 479⁵⁷ pkt 1 k.p.c. oraz art. 30 § 5 i art. 44 k.p.), ale także mającego ugruntowaną pozycję w prawie procesowym zażalenia

(por. np. art. 111 § 3 i art. 394 § 4 kod. wyb. albo art. 83 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. - Prawo o notariacie, tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 164 z późn. zm.).

Ustanowienie w art. 33 ust. 6 prawa łowieckiego odwołania jako quasi-środka zaskarżenia (odwoławczego) od decyzji organów korporacyjnych nie stoi - jak wyjaśniono w przytoczonych uchwałach - w sprzeczności z konstytucyjną zasadą dwuinstancyjności (art. 176), odnoszącą się - zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego - do postępowania sądowego "od początku do końca". Zasada to nie dotyczy sytuacji, w których sąd działa jako organ kontrolujący inne niż pochodzące od sądu akty dotyczące ochrony obywatela przed arbitralnością działania władzy. Inaczej mówiąc, wymaganie dwuinstancyjności nie dotyczy postępowań poddanych na ostatnim etapie kontroli sądowej (np. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 grudnia 1998 r., K 41/97, OTK Zb. Urz. 1998, Nr 7, poz. 117, z dnia 13 lipca 2004 r., P 20/03, OTK-A 2004, Nr 7, poz. 64, albo wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2006 r., III PO 1/06, OSNP 2007, nr 9-10, poz. 147, lub z dnia 22 listopada 2013 r., III KRS 214/13, OSNP 2014, Nr 10, poz. 153). Należy przy tym pamiętać, że przynależność do Polskiego Związku Łowieckiego, oznaczająca w praktyce przede wszystkim uprawianie myślistwa, nie materializuje wprost praw i wolności konstytucyjnych; ustanowiona ochrona sądowa musi być zatem uznana za wystarczającą.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejsze zażalenie podziela przytoczone wyżej rozstrzygnięcie i uzasadniające je motywy. To oznacza, że podniesione w zażaleniu zarzuty wydania zaskarżonego postanowienia z naruszeniem wskazanych w nim przepisów – zmierzające do podważenia stwierdzonej przez Sąd niedopuszczalności skargi kasacyjnej i uznania sądu rozpoznającego odwołanie za sąd drugiej instancji - należało uznać za nieuzasadnione.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

kc

jw